

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА НА ТРУДА**

(обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 69 от 1995 г.; изм., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г. – бр. 52 от 1998 г.; изм., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68, 75, 102 и 105 от 2006 г., бр. 40, 46, 59, 64 и 104 от 2007 г., бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., бр. 35, 41 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 100 и 101 от 2010 г., бр. 18, 33, 61 и 82 от 2011 г., бр. 7, 15, 20 и 38 от 2012 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 49 от 2012 г.; изм., бр. 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 104 от 2013 г., бр. 1, 27 и 61 от 2014 г., бр. 54, 61, 79 и 98 от 2015 г., бр. 8, 57, 59, 98 и 105 от 2016 г., бр. 85, 86 и 96 от 2017 г., доп., бр. 102 от 2017 г., изм. и доп., бр. 7, 15, 30, 42, 59, 77, 91 и 92 от 2018 г., доп. бр. 79 от 2019 г., изм. и доп., бр. 13, 28, 44, 64, 104, 107 и 109 от 2020 г., изм. и доп. бр. 25, 51, 58, 62 и 104 от 2022 г., изм. и доп., бр. 11, 14, 66, 84, 85 и 106 от 2023 г., изм. и доп., бр. 27, изм. бр. 39, 66, 67 и 70 от 2024 г.)

§ 1. Създава се чл. 26:

„Насърчаване на колективното договаряне

Чл. 26. (1) Държавата, с участието на синдикалните организации и организациите на работодателите, създава благоприятни условия за повишаване на обхвата на колективното договаряне и сключването на колективни трудови договори или споразумения за определяне на работните заплати като:

1. насърчава и подпомага изграждането и укрепването на капацитета на организациите на работниците и служителите и на работодателите за участие в колективното договаряне за определяне на работните заплати;

2. предоставя своевременно на представителните организации на работниците и служителите и на работодателите актуална, достоверна и изчерпателна информация, свързана с колективното договаряне за определяне на работните заплати;

3. защитава правото на колективното договаряне за определяне на работните заплати и за закрила от дискриминация на работниците и служителите и на представителите на синдикалните организации поради участието им в колективното договаряне за определяне на работните заплати;

4. защитава синдикалните организации и организациите на работодателите, които участват в колективното договаряне за определяне на работните заплати, срещу намеса една спрямо друга.

(2) Когато обхватът на колективното договаряне за определяне на работните заплати е под 80 на сто, Министерският съвет приема план за насърчаване на колективното договаряне след консултации с представителните организации на

работниците и служителите и на работодателите или по споразумение с тях, или по тяхно общо искане.

(3) Планът по ал. 2 се преразглежда най-много на пет години, предоставя се на Европейската комисия и се публикува на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика.“

§ 2. В чл. 34 се създава т. 5:

„5. в устава на организацията да е предвидено участие в тристранното сътрудничество и насърчаване на членовете за участие в колективното договаряне.“

§ 3. В чл. 35, ал. 1 се създава т. 6:

„6. в устава на организацията да е предвидено участие в тристранното сътрудничество и насърчаване на членовете за участие в колективното договаряне.“

§ 4. В чл. 51б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 6 след думите „Държавен вестник“ се добавя „и се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда"“.

2. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Колективните трудови договори по отрасли и браншове се публикуват на интернет страницата на Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" в тридневен срок от вписването им в регистъра по чл. 53, ал. 3“.

§ 5. В чл. 53, ал. 4 се създава изречение трето: „Към заявлението за вписване на колективен трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище, се прилагат и списъци с работодателите и със синдикалните организации, които са членове на работодателската организация и на синдикалната организация – страна по договора“.

§ 6. В чл. 57 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови ал. 3, 4 и 5:

„(3) Колективен трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище, има действие спрямо работодателите - членове на работодателската организация страна по договора и спрямо техните работници и служители, членове на синдикална организация, която е член на синдикалната организация - страна по договора.

(4) В колективния трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище, могат да се уговарят ред и условия за изключване действието на договора или на отделни негови клаузи спрямо определени работодатели.

(5) Работодател, който не е член на работодателската организация - страна по колективен трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище, може да се присъедини към него с писмено заявление и след общо съгласие на страните.“

2. Досегашната ал. 3 става ал. 6 и в нея след думите „ал. 2“ се добавя „и 5“.

§ 7. В чл. 399, ал. 2 след думите „служебното правоотношение“ се поставя запетая и се добавя „както и на изпълнението на задълженията по колективен трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище“.

§ 8. В чл. 404 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в текста преди т. 1 след думите „държавната служба“ се поставя запетая и се добавя „при неизпълнение на задълженията по колективен трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище“;

б) се създава т. 13:

„13. да дават задължителни предписания на работодателя за изпълнение на задължения по колективен трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище.“

2. В ал. 3 думите „т. 1 и/или т. 12“ се заменят с „т. 1, 12 и/или т. 13“, а след думите „държавната служба“ се поставя запетая и се добавя „както и до неизпълнение на задълженията по колективен трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище“.

§ 9. В § 1 от допълнителните разпоредби се създават т. 26 и 27:

„26. „Колективно договаряне“ са всички преговори, провеждани съгласно закон между работодател, група работодатели, една или повече организации на работодатели от една страна, и една или повече синдикални организации от друга страна за уреждане на въпроси на трудовите и непосредствено свързаните с тях отношения, осигурителните отношения и въпросите на жизненото равнище.

27. „Обхват на колективно договаряне“ е процентът работници и служители на национално равнище, определен като съотношение между общия брой работници и служители, спрямо които имат действие колективни трудови договори, и общият брой работници и служители, чиито условия на труд могат да бъдат уредени с колективен трудов договор.“

Допълнителна разпоредба

§ 10. С този закон се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2022/2041 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 година относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (ОВ L 275, 25 октомври 2022 г.).

Преходни и заключителни разпоредби

§ 11. В срок до 31 декември 2025 г. Министерският съвет приема план за насърчаване на колективното договаряне.

§ 12. Параграфи 2 и 3 влизат в сила от 1 януари 2027 г.